

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó személy neve: Dobos Krisztina
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Dobos Krisztina
Levelezési cím: 2363 Felsőpakony, Radnóti u. 6.
Telefonszám: 06 70 949 7231
Email cím: info@leatherwork.hu, leather@krisztidobos.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Gyöngy Kincstár**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:
kulturális örökség
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Felsőpakony
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:
települési
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

A **Gyöngy Kincstár szakmai gyűjtemény** anyaga Fehér Anna gyöngyfűző népi iparművész, a Népművészet Ifjú Mestere gyűjtő, és kutatómunkájának eredményeként jött létre.

Fehér Anna rajztanárként Nyíregyházáról indult feltérképezni a magyarországi és a határon túli hagyományos népi ékszereket. Többek között Sárközben Berekai Éva nénitől, Erdélyben Buba Kati nénitől tanulta a gyöngyfűzés ősi fortélyait, és a gyöngyhímzést. Ezeken a gyűjtő utakon megvásárolta a még fellelhető régi gyöngymunkákat, fotózta, rajzolta őket. Kikérdezte a legidősebbeket az ékszerek viselésének módjáról, a hozzá kapcsolódó hagyományokról és szokásokról. Hagyományos módon elkészítette a sárközi gyöngygallérok variációit. Kutatómunkát végzett a Kaposvári, a Bajai múzeumokban, a Budapesti Néprajzi Múzeumban.

Budapesti Gyöngy Stúdió nevű műhelyében 20 éven keresztül lehetett látni kiállításokat, hallgatni beszámolókat.

A Stúdió tanfolyamain felnőtt egy kis csoport, akikből megalakult a „Gyöngytársaság”, a mai Magyar Gyöngy Egyesület elődje. Kapcsolatok épültek ki más Gyöngytársaságokkal, mint az angol Great-Britain Bead Society, és több amerikai Bead Society-vel is. A Gyöngy Konferenciákon való részvétel hozta az eredményt, hogy a gyűjtemény más népek gyöngyszemeivel és gyöngykultúrájával is kiegészült. Két budapesti Gyöngy konferenciát is

szervezett (2004,2005.) melyekre meghívott angol, ukrán és kalotaszegi előadókat, akik előadásokat és foglalkozásokat tartottak.

A **sárközi és erdélyi gyöngymunkák** mellett a gyűjteményben változatos gyöngyszemeket és gyönggyel díszített használati tárgyakat találunk a világ minden tájáról, így **Csehországból, Oroszországból, Szerbiából, Litvániából, Angliából, Hollandiából, Japánból, Amerikából, Ghánából, Kenyából.**

SZAKKÖNYVTÁR

A kiállításra kerülő gyöngyszemek, gyöngy ékszerek és egyéb anyagú népi ékszerek, gyöngyös viseletdarabok mellett a kutatómunkához használható szakkönyvtár is létre hozható. A könyvtár néprajzi témájú és gyöngyfűzéssel kapcsolatos modern kiadványok tárháza lehet. Az eddig rendelkezésre álló speciális könyvtár Fehér Anna tulajdona.

OKTATÓTEREM

Tanfolyamokhoz, nyári táborokhoz és továbbképzéshez kialakítható egy szoba, ahol kisebb létszámú csoportok részére foglalkozások tarthatók. Év közben diákok, nyáron továbbképző csoportok számára.

WEBOLDAL

Weboldal létrehozása a gyűjtemény népszerűsítésére (Virtuális Gyöngymúzeum)

Fehér Anna így vall a **Gyöngykincstár** tervéről:

„Gyűjteményem darabjaiból már több szakmai kiállítás született. Ócsán a Tájházban van egy gyöngyös szoba, amely 15 éve látogatható. A gyűjtemény Kárpát-medencei, sárközi és erdélyi anyagából áll. A Pesterzsébeti Múzeumban egy éven keresztül látogatható volt a gyűjtemény többi része, amely a „Világ gyöngyei” címet kapta.

A magyar népi hagyományok őrzésén túl, fontosnak tartom, hogy utazásaim és nemzetközi kapcsolataim segítségével megszerzett értékes szakmai gyűjteményemet biztonságosan elhelyezzem. Célom ezzel a hagyományos népi ékszerek megismertetése, a távoli kultúrák bemutatása.

Fontosnak találom az oktatás során megismert népek és korok kultúrájához társítani az anyagot.

A történelem, az irodalom, a földrajz, a néprajz, a művészettörténet és rajztanítás kapcsán is szóba kerül a népek öltözködése, tárgyi kultúrája, aminek kapcsán rendhagyó órákat lehet a egy múzeumban tartani.

A Magyar Gyöngy Egyesület alapítójaként és oktatóként sok embert megismertettem a gyöngyékszerek típusaival.

Kiállításainknak sok sikert köszönhetünk, és azt, hogy kétségtelenül állíthatom, a gyöngyfűzés és ékszerkészítés a **MA NÉPMŰVÉSZETE.**

Ha meg tudjuk ragadni a lehetőséget, akkor létrejöhet az első európai gyöngymúzeum.”

A GYŰJTEMÉNY TÁRGYAI

Sárközi nyakbavető bodorral

Sárközi nyaksi

Sárközi keresztbe fűzött

Sárközi csipke

Váraljai cakkos-rojtos

Ócsényi rojtos gyöngy

Somogyi cakkos gyöngy

Kalotaszegi kötény

Kalotaszegi mellény

Kalotaszegi legénykalap

Kalotaszegi kalapdíszek

Inaktelki gyöngygallérok

Kalotaszegi baba viseletben

Kalotaszegi kötőbe való

Széki gyöngy

6.Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Ilyen gazdag szakmai gyöngy gyűjtemény Európában is kuriózum, Magyarországon egyedülálló, nincs rá máshol példa.

7.A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája:

- <http://www.fannabead.com/pages/page.php?pa=1f800b75-f1a4-c448-122b-4d4ae79e0131>
- Facebook-os oldal:
<https://hu-hu.facebook.com/pages/category/Jewelry-Watches/Feh%C3%A9r-Anna-Virtu%C3%A1lis-Gy%C3%B6ngym%C3%BAzeuma-309491352400936/>
- https://netfolk.blog.hu/2016/06/23/feher_anna_gyongyfuzo_hagyomany_es_modernseg_osszehangolható

8.A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: Még nincs ilyen, de az Értéktárba bekerülése esetén megvalósítása tervben van.
